

De nieuwe Pensioenwet vervangt het 'failliete' FTK maar ook NPW is gerede kandidaat voor afdeling 'Speciaal Beheer'

Jean Frijns

Deskundigen bijeenkomst Eerste Kamer 14 februari 2023

J Frijns was directeur beleggingen ABP en hoogleraar Investments and
Corporate Governance, VU Amsterdam

FTK was verkeerde antwoord op echt probleem

- Reactie op gebrek aan financiële discipline pensioenfondsen
 - Premie vacaties
 - Royale uitkeringen uit gemeenschappelijke pot, o.a voor pre-pensioen
 - Rol sociale partners laakbaar maar gedrag toegedekt met mantel der liefde
- FTK leidde tot financiële discipline maar grote makke FTK is extreme afhankelijkheid van actuele marktrente
 - Maakt pensioenen speelbal korte termijn volatiliteit financiële markten
 - Uitgangspunt van harde nominale pensioenen creëert schijnzekerheid en maakt pensioenen extreem kwetsbaar voor inflatie

NPW beoordelen op eigen merites

- Beweerde sterke punten NPW
 - Koopkrachtig pensioen
 - Evenwichtig naar de verschillende groepen deelnemers
 - Individuele keuzevrijheid (je spaart voor je eigen pensioen)
- NPW maakt deze ambities geenszins waar
 - Beschermingrendement is nominaal
 - Evenwichtigheid is open norm ter invulling door sociale partners (sic)
 - Geldt ook voor solidariteitsreserve
 - Individuele keuzevrijheid is lege letter; te complex plus onderworpen aan mechanistisch en eenzijdig harnas van toegedichte risico preferenties

Wat kun je eraan doen? Goede risicodefinities en standaardisatie

- Risico's vanuit ambitie koopkrachtig pensioen
 - Rente- en inflatierisico (met stip op nummer 1)
 - Aandelenrisico (vanwege grote korte termijn volatiliteit)
 - Modellen DNB en ook Cie Parameters leggen ten onrechte nadruk op aandelenrisico (zie bijvoorbeeld J Mensonides en J Frijns, Advies van Commissie Parameters stelt teleur, MeJudice, 6 december 2022)
- Eén standaard systeem
 - Opbouwfonds met robuuste beleggingsmix (rente, inflatie- en aandelenrisico)
 - Uitkeringenfonds met inkoop tegen stabiele rekenrente
 - Mix van beide varieert met leeftijd, ter keuze aan deelnemer
 - Minimale, wettelijk vastgelegde premie

En verder: stel in de wet kaders over wat evenwichtig is

- Niet sociale partners maar politiek bepaalt wat evenwichtig is
 - Een voorzet: ruwweg gelijke verwachte pensioenuitkering over leeftijdsgroepen
- NB: netto profijt methode in NPW deugt niet:
 - Vergelijkt voor aandelenrisico gecorrigeerde uitkering met FTK; FTK door extreme afhankelijkheid van actuele marktrente slecht referentiekader
 - Plus eenzijdige correctie voor risico, namelijk alleen aandelenrisico.
- Solidariteitsreserve optioneel in hoogte (max 10%) maar niet in aanwending
 - Ondersteuning stabiele rekenrente in uitkeringenfonds
 - Vast deel premie naar solidariteitsreserve